

Reasumując, na przestrzeni ponad 200 lat, kiedy to podejmowano kilka prób rewizyjnych mających na celu normalizację i ujednoczenie tekstów Pisma Świętego, formy czasu przyszłego nie uległy zbyt dużym zmianom. Wprawdzie w obu cs. starodrukach zanikły formy *futurum złożonego II*, to użyte w większości przypadków konstrukcje peryfrastyczne są tożsame.

Przeprowadzona analiza językowa wykazała, iż peryfrastyczne formacje czasowe imiesłowów z czasownikiem byti są wprawdzie szeroko obecne w analizowanych cs. starodrukach, to ich frekwencja jest znacznie niższa w zestawieniu z użyciem *futurum prostego*, jednak wyższa w porównaniu z formami czasu *przyszłego złożonego I*.

Literatura

1. Ремнева, М. Л. Старославянский язык / М.Л.Ремнева. – М., 2004. – С. 246.
2. Хабургаев, Г. А. Старославянский язык / Г.А.Хабургаев. – М., 1974. – С. 266.
3. Иванов, В.В. Историческая грамматика русского языка / В.В.Иванов. – М., 1983. – С. 353.
4. Борковский, В. И. Историческая грамматика русского языка / В.И.Борковский, П.С.Кузнецов. – М., 2006. – С. 262.
5. Горшкова, К.В. Историческая грамматика русского языка / К.В.Горшкова, Г.А.Хабургаев. – М., 1981. – С. 293.
6. Кузнецов, П.С. Историческая грамматика русского языка. Морфология / П.С.Кузнецов. – М., 1953. – С. 251.
7. Булич, С. Церковнославянские элементы в современном литературном и народном русском языке / С.Булич. – СПб., 1893.
8. Rieger, J. Z dziejów języka rosyjskiego / J.Rieger. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i pedagogiczne, 1989. – S. 70.
9. Moszyński, L. Wstęp do filologii słowiańskiej / L.Moszyński. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2006.
10. Классовский, В. Краткая грамматика славяно-церковного языка периода печатных (в России) книг / В. Классовский. – СПб., 1857. – С. 61.

А.А. Лукашанец (Мінск, Беларусь)

БЕЛАРУСКАЯ МОВА ВА ЎМОВАХ БЛІЗКАРОДНАСНАГА БЕЛАРУСКА-РУСКАГА БІЛІНГВІЗМУ: ПАРАДОКСЫ РАЗВІЦЦЯ СІСТЭМЫ, ФУНКЦЫЯНАВАННЯ І МОЎНАЙ СВЯДОМАСЦІ

1. Дзяржаўнае беларуска-рускае двухмоўе ў адпаведнасці з існуючым моўным заканадаўствам прадугледжвае парытэтнае (раўнапраўнае) выкарыстанне абедзвюх дзяржаўных моў ва ўсіх важнейшых сферах афіцыйнага ўжытку. Аднак асаблівасці сучаснай моўнай сітуацыі ў Беларусі сведчаць аб наяўнасці істотнага дысбалансу паміж афіцыйным статусам беларускай мовы і яе рэальнай запатрабаванасцю і выкарыстаннем фактычна ва ўсіх сферах жыцця сучаснага беларускага грамадства. Таму актуальнай задачай дзяржаўнай важнасці з'яўляецца пашырэнне беларускай дзяржаўнай мовы як рэальнага сродку зносін у тыя сферы афіцыйнага ўжытку, у якіх яна павінна выкарыстоўвацца як дзяржаўная мова краіны і мова тытульнай нацыі. Гэта гуманітарная праблема набывае асаблівую значнасць у XXI стагоддзі, калі асабліва востра ў міжнароднай супольнасці стаяць пытанні захавання нацыянальнай і культурнай ідэнтычнасці, таму што менавіта нацыянальная мова застаецца найбольш важным і істотным сродкам і фактарам нацыянальнай свядомасці і нацыянальнай адметнасці. Таму паўнацэннае функцыянаванне нацыянальнай мовы народа, асабліва ў сітуацыі двухмоўя і шматмоўя, ў якасці рэальнага сродку камунікацыі істотна павышае яе ідэнтыфікацыйныя магчымасці.

2. Для паўнацэннага выканання ў двухмоўным і шматмоўным грамадстве функцыі дзяржаўнай мовы павінен быць забяспечаны рад умоў лінгвістычнага, сацыяльнага,

прававога і сацыя-псіхалагічнага характару. Гэта актуальна як для беларускай мовы, так і для любой іншай нацыянальнай мовы.

2.1. Абавязковымі ўмовамі ўласна лінгвістычнага плану, безумоўна, з'яўляюцца:

- адпаведны ўзровень развіцця сістэмы мовы (наяўнасць літаратурнага стандарту, багатага слоўнікавага складу, распрацаванай навуковай тэрміналогіі, устойлівай пісьмовай традыцыі і стабільнай арфаграфіі, развітай сістэмы словаўтварэння для папаўнення намінацыйных рэсурсаў мовы і г.д.);

- дастатковае тэарэтычнае забеспячэнне (неабходны ўзровень айчыннага мовазнаўства, усебаковае даследаванне і комплекснае манаграфічнае апісанне ўсіх узроўняў моўнай сістэмы, наяўнасць акадэмічных граматык, нарматыўных тлумачальных і іншых слоўнікаў літаратурнай мовы і г.д.);

- наяўнасць факталагічнай базы (комплекс практычных даведнікаў і дапаможнікаў для забеспячэння патрэб навучальнага працэсу і моўнай практыкі: падручнікі і дапаможнікі для ўсіх узроўняў адукацыі, слоўнікі, у тым ліку двухмоўныя, і даведнікі розных тыпаў, у тым ліку і тэрміналагічныя).

2.2. Сацыяльныя ўмовы ўключаюць:

- наяўнасць дастаткова шырокай сацыяльнай базы для паўнацэннага функцыянавання беларускай мовы;

- забеспячэнне неабходнай лінгвістычнай кампетэнцыі ўсіх слаёў беларускага грамадства (фактычна ўсе павінны ў дастатковай ступені валодаць навыкамі выкарыстання беларускай мовы).

2.3. Правыя ўмовы (абумоўленыя сітуацыяй двухмоўя) прадугледжваюць:

- наяўнасць нарматыўнай заканадаўчай базы ў сферы моўнага жыцця і яе строгае выкананне;

- правую кампетэнцыю грамадзян і выкананне моўных абавязкаў службовымі асобамі;

- адпаведнасць нацыянальнага моўнага заканадаўства еўрапейскім стандартам у моўнай сферы.

2.4. Сацыя-псіхалагічныя фактары пашырэння беларускай мовы ў важнейшыя сферы ўжытку заключаюцца ў наступным:

- усведамленні важнасці і прыярытэтнасці нацыянальнай мовы як часткі нацыянальнай духоўнай культуры і гістарычнай спадчыны;

- фарміраванні нацыянальнага моўнага этнацэнтрызму і пазбаўленні ад комплексу блізкароднаснага адштурхоўвання;

- адносінах да нацыянальнай мовы як да важнейшага атрыбута дзяржаўнасці і незалежнасці краіны;

- выкананні нацыянальнай (беларускай) мовай функцыі аб'яднання грамадства, а не яго канфрантацыі і г.д.;

- пазбаўленні палітычных ярлыкоў па моўных густах і схільнасцях двухмоўных грамадзян краіны.

3. Парадоксы сучаснага стану беларускай мовы ў грамадстве. Сукупнасць усіх названых фактараў і спецыфіка іх праламлення і ўзаемадзеяння ў сучаснай моўнай сітуацыі Беларусі ў многім тлумачаць стан і месца беларускай мовы ў камунікатыўнай прасторы беларусаў. Гэтыя асаблівасці можна сфармуляваць у выглядзе палажэнняў, якія фактычна з'яўляюцца своеасаблівымі парадоксамі сучаснага развіцця і функцыянавання беларускай мовы ў пачатку XXI стагоддзя і вызначаюць прыярытэты моўнай палітыкі і напрамкі практычнай дзейнасці ў справе пашырэння беларускай мовы ў тыя сферы камунікацыі, у якіх яна павінна выкарыстоўвацца як дзяржаўная мова краіны. Найбольш відавочнымі і важнымі, на наш погляд, з'яўляюцца наступныя.

3.1. Відавочны дысбаланс паміж развіццём сістэмы беларускай літаратурнай мовы ў XX стагоддзі і яе рэальным функцыянаваннем у грамадстве. Сутнасць названага парадоксу заключаецца ў тым, што на працягу ўсяго XX стагоддзя паспяховае развіццё сістэмы беларускай мовы і стабілізацыя яе літаратурных норм суправаджалася інтэнсіўным змяншэннем колькасці яе актыўных карыстальнікаў. Фактычна, чым больш дасканалай становілася беларуская мова, чым больш дакладнымі і стабільнымі становіліся яе літаратурныя нормы, чым больш развіваўся яе слоўнікавы склад і навуковая тэрміналогія, тым менш яна становілася неабходнай як рэальны сродак камунікацыі.

3.2. Выключна важная роля беларускай мовы ў фарміраванні нацыянальнай свядомасці беларусаў, кансалідацыі беларускай нацыі і афармленні беларускай дзяржаўнасці ў пачатку XX стагоддзя і немагчымасць ператварыцца ў адзіны (ці пераважны) сродак зносін у афіцыйных сферах камунікацыі на працягу ўсяго XX стагоддзя. На працягу ўсяго XX стагоддзя беларуская мова – нацыянальная мова беларускага народа і мова тытульнай нацыі – фарміравалася і развівалася выключна ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя і ніколі не была адзіным сродкам камунікацыі беларусаў.

Тым не менш, нягледзячы на розныя ўплывы і тэндэнцыі, яна здолела сфарміраваць і захаваць сваю нацыянальную адметнасць, умацаваць статус асобнай славянскай мовы.

3.3. Своеасаблівым парадоксам развіцця сістэмы беларускай мовы ў канцы XX – пачатку XXI стагоддзя з’яўляецца адначасовая актуалізацыя дзвюх асноўных дыяметральных процілеглых тэндэнцый развіцця сістэмы беларускай мовы: тэндэнцыі да інтэрнацыяналізацыі і тэндэнцыі да нацыяналізацыі. Гэтыя дзве тэндэнцыі ў цэлым характарызуюць развіццё лексіконаў усіх славянскіх моў у канцы XX – пачатку XXI стст., аднак становішча беларускай мовы ў сучасным двухмоўным беларускім соцыуме прадвызначае асаблівасці дзеяння гэтых тэндэнцый і іх вынікаў.

Так, тэндэнцыя да інтэрнацыяналізацыі вядзе да інтэнсіўнага (часта неабгрутаванага рэальнымі намінацыйнымі патрэбамі) папаўнення нацыянальнага лексікону іншамоўнымі запазычанымі, пераважна англа-амерыканізмамі, і стварае ілюзію русіфікацыі беларускай мовы. Тэндэнцыя да нацыяналізацыі, наадварот, звязана з умацненнем нацыянальнай адметнасці мовы, з’яўляецца своеасаблівай рэакцыяй на папярэдні перыяд развіцця слоўнікавага складу беларускай мовы і мае выразны дэрусіфікатарскі характар. Аднак парадоксам “беларускай” тэндэнцыі да нацыяналізацыі з’яўляецца тое, што яна, як і тэндэнцыя да інтэрнацыяналізацыі, рэальна прыводзіць да павелічэння колькасці іншамоўнай лексікі ў нацыянальным беларускім лексіконе. Менавіта ў рэчышчы тэндэнцыі да нацыяналізацыі ў сучасным беларускім маўленні актуалізуюцца шматлікія іншамоўныя лексічныя адзінкі, пераважнага польскага паходжання, якія, аднак, адпавядаюць пурыстычнай тэндэнцыі адштурхоўвання ад рускай мовы. Паланізмы тыпу *улётка*, *ворак*, *вакацыі*, *амбасада*, *ровар*, *імпрэза*, *імбрык* і інш. істотна перавышаюць уласныя наватворы, якія з’яўляюцца ў сучасным беларускім маўленні пад уплывам тэндэнцыі да нацыяналізацыі: *далькажык*, *гутарык*, *пляцак*, *запlechнік* і г.д.

3.4. Абмежаванае выкарыстанне беларускай мовы ў традыцыйных афіцыйных сферах ужытку (справаводства, адукацыя, навука і г.д.) **і яе інтэнсіўнае пашырэнне ў новыя камунікатывыя сферы** (інтэрнэт-камунікацыя, канфесійная сфера). Рэальным фактам сучаснага моўнага жыцця беларускага грамадства з’яўляецца інтэнсіўнае пранікненне беларускай мовы ў віртуальную інтэрнэт-прасторы і фарміраванне дастаткова істотнага беларускамоўнага інтэрнэт-рэсурсу, а таксама яе пашырэнне ў

канфесійную сферу. Усё гэта садзейнічае павышэнню грамадствага прэстыжу беларускай мовы і фарміраванню новых функцыянальных стыляў.

3.5. Наяўнасць моўнага заканадаўства і практычнае яго ігнараванне. Такое становішча ў значнай ступені абумоўлівае дысбаланс паміж статусам беларускай мовы і яе рэальнай запатрабаванасцю як сродку зносін практычна ва ўсіх сферах афіцыйных зносін. Таму важнейшай задачай у сферы рэгулявання моўных адносін беларускага грамадства трэба прызнаць неабходнасць строгага выканання існуючага моўнага заканадаўства, у першую чаргу з боку дзяржаўных структур. Палажэнне, што кожны дзяржаўны служачы павінен абавязкова валодаць абедзвюма дзяржаўнымі мовамі, захоўвае сваю актуальнасць і сёння, таму што толькі такім чынам можа быць забяспечана канстытуцыйнае права кожнага грамадзяніна карыстацца любой дзяржаўнай мовай у сваёй дзейнасці.

3.6. Змена сацыяльнай базы беларускай мовы. У канцы XX – пачатку XXI стагоддзя фактычна змянілася сацыяльнае асяроддзе, якое падтрымлівае традыцыі выкарыстання беларускай мовы. Пры гэтым зрух адбыўся ў бок звужэння сацыяльнай базы і павышэння сацыяльнага статусу прыхільнікаў і актыўных карыстальнікаў беларускай мовы: ад прадстаўнікоў пераважна вясковага соцыуму (звычайна старэйшага ўзросту з невысокім узроўнем адукацыі) да гарадской высокаадукаванай крэатыўнай інтэлектуальнай эліты з актыўнай грамадскай і жыццёвай пазіцыяй (хаця гэтая эліта на сённяшні дзень і не вельмі шматлікая ў сваёй масе). Такое становішча аб'ектыўна вядзе да павышэння прэстыжнасці беларускай мовы, забяспечвае яе элітарнасць, але ўтрымлівае небяспеку ператварэння беларускай мовы ў своеасаблівы культурны дыялект.

3.7. Напрамак фарміравання беларускамоўнай кампетэнцыі грамадства (ад літаратурнага стандарту да гутарковага маўлення і іншых некадыфікаваных падсістэм). Сёння склалася дастаткова ўнікальная сітуацыя, калі беларускамоўная кампетэнцыя фарміруецца пераважна ў працэсе школьнага навучання і арыентуецца на літаратурны стандарт, а ўжо пасля веды літаратурнага стандарту могуць рэалізавацца ў тых ці іншых разнавіднасцях нязмушанага маўлення з рознай ступенню адхіленняў ад літаратурных норм. Іншымі словамі, гутарковае маўленне і гарадское прастамоўе (калі дапусціць, што такое існуе!) грунтуецца на літаратурнай мове, а не наадварот, літаратурная мова абапіраецца на гутарковае маўленне. У гэтых адносінах пачатак XXI стагоддзя істотна адрозніваецца ад XIX – пачатку XX стагоддзя, калі літаратурныя нормы складваліся на народна-гутарковай аснове.

Як уяўляецца, сёння вельмі важна зламаць гэты стэрэатып моўных паводзін і сфарміраваць у беларускамоўным грамадстве талерантныя адносіны да некадыфікаванага беларускага маўлення, таму што толькі ў такім выпадку магчыма пашырыць беларускамоўную прастору і стварыць больш шырокую базу для літаратурнай мовы.

3.8. Недастатковая моўная кампетэнцыя і завышаныя крытэрыі да культуры ўласнага беларускага маўлення. Гэты парадокс грунтуецца на папярэднім. З аднаго боку, носьбіты беларускай мовы ў сваім маўленні арыентуюцца на літаратурныя нормы і адступленні ад яе ўспрымаюцца як з'ява адмоўная і ў прынцыпе недапушчальная. З другога боку, адсутнасць (недахоп) маўленчай практыкі абцяжарвае ўзорнае літаратурнае маўленне. Адсюль распаўсюджаны стэрэатып моўных ацэнак і моўных паводзін: лепш я зусім не буду гаварыць па-беларуску, чым гаварыць з памылкамі.

Акрамя таго, існуюць істотныя праблемы, якія датычацца цэлых сацыяльных і прафесійных груп беларускага грамадства ў плане валодання навыкамі выкарыстання беларускай мовы. Пры беспраблемным пасіўным успрыманні інфармацыі на беларускай мове, дастаткова праблематычным з'яўляецца сёння яе актыўнае выкарыстанне пры прадукаванні вусных і пісьмовых выказванняў.

3.9. Наяўнасць дзвюх разнавіднасцей літаратурна-пісьмовай беларускай мовы і двухузроўневая дыферэнцыяцыя грамадства на моўных схільнасцях і густах. Такое становішча пачало складвацца ў 30-я гады ХХ стагоддзя пасля рэформы беларускага правапісу, якая фактычна прывяла да расколу беларускамоўнага асяроддзя і найбольш выразна праявілася ў канцы ХХ – пачатку ХХІ стагоддзя, калі абодва варыянты беларускай літаратурна-пісьмовай мовы непасрэдна сутыкнуліся ў адзінай беларускамоўнай прасторы. Гэта прывяло да ўнікальнай і парадаксальнай сітуацыі дыферэнцыяцыі і навешвання ярлыкоў паводле моўных паводзін і моўных густаў.

Першы ўзровень дыферэнцыяцыі звязаны з сітуацыяй беларуска-рускага двухмоўя. Праціпастаўленне “беларуская мова – руская мова” набывае характар проціпастаўлення “вясковы жыхар – гарадскі жыхар”; “нацыяналіст – інтэрнацыяналіст”; “гуманітарый – тэхнакрат” і г.д. Ці надварот: “патрыёт (нацыянальна свядомы грамадзянін)” – “касмапаліт”; “інтэлектуал (гарадская эліта)” – “маргінал (недастаткова адукаванае асяроддзе)” і г.д.

Другі ўзровень моўнай дыферэнцыяцыі абумоўлены ўнутрымоўнай дыгласіяй. Праціпастаўленне “наркамаўка” – “тарашкевіца” часта ўспрымаецца як проціпастаўленне “русіфікатар” – “патрыёт”, “законапаслухмяны грамадзянін” – “апазіцыянер” і г.д.

У сённяшняй моўнай сітуацыі неабходна пазбавіцца ад канфрантацыі ў грамадстве на моўнай глебе. Беларуская мова павінна стаць фактарам кансалідацыі грамадства, таму павінна вітацца любое беларускае маўленне.

3.10. Пасійная моўная свядомасць і нежаданне мяняць стэрэатыпы моўных паводзін. Гэты парадокс вельмі ярка ілюструе распаўсюджаны ў 90-я гады мінулага стагоддзя стэрэатып моўнага мыслення: я вельмі люблю беларускую мову і хачу, каб яна больш шырока выкарыстоўвалася, але мне самому ўжо позна і цяжка перайсці на яе выкарыстанне, – няхай гэта робяць іншыя.

Такія адносіны да беларускай мовы ў значнай ступені, як уяўляецца, абумоўлены блізкароднаснымі характарам беларуска-рускага двухмоўя, якое не выклікае праблем паразумення. Акрамя таго, у грамадстве да сённяшняга дня прысутнічае ілюзія, што ўсе моўныя праблемы можна вырашыць толькі за кошт адміністрацыйнага рэсурсу.

3.11. Паралельнае суіснаванне ўнутранага дэструктыўнага патрыятызму і знешняга моўнага нігілізму. Дэструктыўны моўны патрыятызм знаходзіць свая праяўленне ў наступным. Ёсць пэўная частка беларускага грамадства, якая пазіцыяніруе сябе як нацыянальна арыентаваная. Яна адчувае асаблівае задавальненне, абураючыся тым, што нічога не робіцца дзеля паляпшэння стану беларускай мовы ў грамадстве, і адначасова нічога не робіць і не жадае рабіць сама. У той жа час менавіта такія “патрыёты” з маніякальнай настойлівасцю вышукваюць памылкі і недахопы ў тых, хто хоць нешта робіць на карысць беларускай мовы і культуры.

Знешні моўны нігілізм у адносінах да беларускай мовы таксама мае спецыфічны характар і абумоўлены асаблівасцямі не столькі моўнага, колькі грамадска-палітычнага існавання беларускага грамадства на працягу двух апошніх стагоддзяў. Толькі ад рускіх і часткі рускамоўных прадстаўнікоў беларускага грамадства нават сёння можна пачуць меркаванне, што не існуе асобнай беларускай мовы, што гэта толькі дыялект рускай мовы. Адначасова, толькі рускія і рускамоўныя грамадзяне Беларусі часта сцвярджаюць, што не разумеюць беларускай мовы

3.12. Парадокс заканадаўчага статусу мовы. Ва ўмовах двухмоўя і шматмоўя з высокім заканадаўчым статусам мовы звязаны два аспекты праблемы.

З аднаго боку, дзяржаўны статус беларускай мовы істотна зніжае стымул змагацца за яе функцыянальнае раўнапраўе з другой мовай, якая мае такі ж заканадаўчы статус.

З другога боку, сёння беларуская мова па многіх пазіцыях у грамадстве набліжаецца да рэгіянальных моў ці моў нацыянальных меншасцей, аднак, паколькі з'яўляецца дзяржаўнай мовай краіны, не можа атрымаць тых мер падтрымкі, якія прадугледжаны, напрыклад, Еўрапейскай хартыяй рэгіянальных моў ці моў нацыянальных меншасцей (Страсбург, 1992).

4. Заключэнне. Агульным парадоксам існавання беларускай мовы ў пачатку XXI стагоддзя і важнейшай праблемай яе рэальнага пашырэння ў большасць афіцыйных сфер ужытку з'яўляецца тое, што пры фактычна поўным задавальненні ўмоў уласна лінгвістычнага плана існуюць істотныя праблемы дакладнага выканання моўнага заканадаўства ў сферы забеспячэння моўных правоў грамадзян, недастатковай з'яўляецца яе сацыяльная база і моўная кампетэнцыя грамадства, а таксама практычна адсутнічае грамадская воля для пераадолення перашкод сацыя-псіхалагічнага кшталту.

Е.Ю. Муратова (Витебский государственный университет имени П.М. Машерова)

АЛЛОТРОПИЧНОСТЬ ПОЭТИЧЕСКОГО ТЕКСТА

Будучи составной частью современной лингвистики, исследование русского поэтического языка в своем развитии не может не отражать новые идеи и подходы, которыми постоянно обогащается лингвистическая наука.

В свое время В.В. Виноградов неоднократно высказывал мысль о «динамическом развертывании словесных рядов» как процессе порождения текста. Комментируя эту мысль, В.Г. Костомаров пишет следующее: «Речь идет, если прибегнуть к современной терминологии, о векторном описании явлений. Все более торжествующий ныне взгляд на мир как на динамичный и непредсказуемо сложный, в котором любой объект способен приобретать хаотические черты, вынуждает искать новые пути и систематизации, уходить от привычного описания любого феномена глоссарием, словарем признаков или составляющих элементов, а также перечнем исключений, предпочтений.

Такое описание веками удовлетворяло потребности, надежно характеризую мир как статику, в которой наука призвана лишь открыть законы незыблемого порядка. Нынешние воззрения требуют учета различий даже вполне однородных явлений, а также постоянных изменений, динамики» [1; 165]

Если в русской поэзии XVIII–XIX вв. слово в поэтическом тексте воплощало смысл, сформированный в предшествующих авторитетных текстах, то в XX веке появляется множество поэтических произведений, в которых значение слова порождается данным конкретным контекстом. Для русской поэзии XX века характерны не только новые темы, образы, видение мира, осознание особенностей своей эпохи, но также иная, по сравнению с XIX в., поэтический язык, который стал реализовываться как сложная, часто экзистенциальная форма отражения действительности и самовыражения творящего сознания.

В лингвопоэтике всегда (а в настоящее время – особенно) существовала важная и сложная проблема объективизации интуитивных представлений исследователей о ряде параметров текста, в частности определение «сложности, легкости, трудности» текста для восприятия и интерпретации. Мы предлагаем концепцию, позволяющую по-новому рассматривать русский поэтический текст и функционирование в нем основных единиц русского языка. В основе этой концепции лежит понятие *аллотропичность текста*, вводимое нами для определения степени сложности поэтического текста.

Термин *аллотропия* возник в естественных науках: «Аллотропия (гр. *allos* – другой, + *trope*, *tropos* – поворот) – свойство некоторых химических элементов в свободном виде су-